

آينه

عربستان وترامپ

● **سعدالله زارعی**: یک سؤال اساسی وجود دارد؛ آیا قول و قرار کلینتون و دموکرات‌ها به مقامات ریاض و تل‌آویو به وسیله ترامپ عملیاتی می‌شود یا خیر؟ به عبارت دیگر آمریکای ترامپ چه نگاه عملی به ریاض و تل‌آویو خواهد داشت. در اینجا چند گزینه وجود دارد.
یک گزینه این است که از آنجا که امنیت دولت‌های عربستان و اسرائیل همیشه برای آمریکا مقوله‌ای جایگزین‌ناپذیر بوده است، آمریکا تمام‌قد از هر نوع اقدام نظامی- امنیتی دو رژیم وابسته به خود حمایت خواهد کرد.
گزینه دوم در نقطه مقابل این است، از آنجا که دامنه هرگونه اقدام ضدایرانی عربستان و اسرائیل خودبه‌خود به آمریکا و نیروها و پایگاه‌های او سرایت پیدا می‌کند ازاین‌رو تا پیش از آنکه به این جمع‌بندی برسد که باید با ایران بجنگد به ارتش‌های سعودی و صهیونیستی اجازه جالش عمده امنیتی علیه ایران را نخواهد داد.
گزینه سوم این است که آمریکای ترامپ قادر به مدیریت رژیم‌های سعودی و اسرائیل نخواهد بود و تصمیم را به خود آنان واگذار خواهد کرد و تنها در ابعاد تبلیغاتی به حمایت از عملیات نظامی ارتش‌های عبری - عربستانی روی خواهد پرداخت و بنابراین اگرچه آمریکای ترامپ به نسبت آمریکای اوباما دست رژیم‌های سعودی و صهیونیستی را بازتر خواهد گذاشت اما درعین‌حال از میزان حمایت آمریکا از اقدام ضدایرانی این دو رژیم کاسته خواهد شد.
در این صورت این دو رژیم ناچارند بار جنگ علیه ایران را به تنهایی بر دوش بکشند و حال آنکه شرایط در منطقه اجازه موفقیت تنش علیه ایران را سرشاخه‌های منطقه‌ای آن را نخواهد داد بنابراین نگرانی از شکست تنش امنیتی علیه ایران در دوره ترامپ افزایش خواهد یافت.

ترامپزاسیون آمریکایی ورسوایی دموکراسی شیطانی

سیدعبدالله متولیان: بازی خیمه‌شب‌بازی دموکراسی آمریکایی ممکن است بتواند به صورت کوتاه‌مدت جنبش اعتراضی مردم آمریکا را کنترل کند؛ لیکن بی‌شک بر حجم و شدت این حرکت روز به روز افزوده و سرانجام به فروپاشی آمریکا منجر خواهد شد.
به احتمال قوی این مدل اعتراضی خیلی زود به سراغ کشورهای اروپایی نیز خواهد رفت و آنان نیز طعم تلخ افشاشدن مقاصد دموکراسی مبتنی بر دیکتاتوری لیبرال - سرمایه‌داری را خواهند چشید.
با توجه به فضای اعتراضی شکل‌گرفته این احتمال قویاً وجود دارد که به‌تدریج مردم آمریکا متوجه کلاه گشادی که به سرشان رفته، بشوند که دراین‌صورت ترامپ برای جلوگیری از واگرایی و سرعت‌گرفتن حرکت استقلال‌طلبانه به سمت جنگی بزرگ و در حد جهانی حرکت کند.
در ادامه راه در صورت گسترش افتضاحات ناشی از بی‌کفایتی ترامپ، ممکن است سردمداران آمریکا با بهانه‌ای (مثل ماجرای واترگیت) ترامپ را معزول و معاون وی را به جای او بنشانند یا (مانند ماجرای کندی) او را یا تئور یا پیش پا بردارند.
انتخابات آمریکا برای دولتمردان ما نیز بسیار درس‌آموز است؛ چراکه به عیان تمام پیش‌بینی‌های رهبر حکیم و فرزانه انقلاب اسلامی را دربارۀ بدعهدی و فریبکاری شیطان اکبر و طاغوت اعظم به اثبات رسانده و وقت آن است که دولتمردان به‌دور از بازی‌های سیاسی و جناحی در مسیر تقویت وحدت ملی و تکیه به ظرفیت‌های داخلی و تحقق اقتصاد مقاومتی گام بردارند و مطمئن باشند که تطهیر دموکراسی آمریکایی و دل‌بستن به جنایت‌کاران و دغل‌بازان آمریکایی اگر خیانت نباشد قطعاً مصداق حماقت است.

تلقی نقاب

برهیزاز تحلیل‌های ستی درباره انتخابات درایران آمریکا

حسینالله فلاح‌تپیشه: از سال ۲۰۰۰ میلادی به بعد، دو راهبرد در منطقه و دنیا مقابل هم وجود دارد؛ یک راهبرد یک‌جانبه‌گرا که بوش آن را نمایندگی می‌کرد و راهبرد دیگر، چندجانبه‌گرا که ادامه سیاست کلینتون بود و از سوی اوباما شکل گرفت؛ بنابراین آنچه درباره ایران و آمریکا مطرح می‌شود، در این راهبرد‌ها قابل طرح است.
اتحادیه اروپا تلاش می‌کند آمریکا در رابطه، چندجانبه‌گر عمل کند؛ ولی در آمریکا حتی اگر ترامپ هم نخواهد، بخش‌هایی از نخبگان ساختاری جمهوری‌خواه سعی می‌کنند دولت آمریکا، چندجانبه‌گرا با تحمیل اقتدارآمیز تصمیمات آمریکایی عمل کند؛ یعنی آمریکایی‌ها حق وتو را در بسیاری از امور داشته باشند.
باید توجه داشت که قدرت آمریکا هرگز به اندازه قدرت آنها در سال ۲۰۰۰ که بوش پسر آن را نمایندگی می‌کرد، نیست و این حقیقتی غریقابل انکار است.
نه احمدی‌نژاد توانست قطع‌نامه‌ها را پاره کند، نه ترامپ می‌تواند برجام را پاره کند؛ تهدیدهای ترامپ هم درباره پاره‌کردن برجام، شبیه تهدیدهای احمدی‌نژاد درباره پاره‌کردن قطع‌نامه‌های بین‌المللی است چون هر دو این موارد، جزء رژیم بین‌المللی است و احمدی‌نژاد و ترامپ، این توان و امکان را ندارند که این قرارداد بین‌المللی را نادیده بگیرند و پاره کنند.
حتی اگر ترامپ هم برجام را پاره کند، ایران توانسته به بخشی از خواسته‌های خود درباره لغو تحریم‌های بین‌المللی برسد؛ بنابراین به‌هیچ‌وجه ترامپ با پاره‌کردن ظاهری برجام هم نمی‌تواند اوضاع را به دوران تحریم‌های ۱۱ساله برگرداند و این عامل موجب می‌شود واقع‌گرایان او را به واقع‌گرایی در قبال قدرتی مانند ایران دعوت کنند.

سیاست

نگاهی به زندگی و مرگ ستارخان

فرازوفرودیک اسطوره

ارسلان نژادفرد، **زبیا شاه‌نوه‌سی**

درباره زندگی او وجود دارد که حاصل هم‌نشینی او با افرادی با اندیشه‌های متفاوت است؛ اندیشه‌هایی که به یک هدف مشترک ختم شده است و آن چیزی جز مبارزه با استبداد نبود. در این مجال به برخی شهادت بی‌پاسخ دربارۀ ستارخان می‌پردازیم.

محرک‌های حرکتی ستارخان

همواره عده‌ای سرچشمه نبرد ستارخان با استبداد حاکم را در دوران نوجوانی می‌دانند چراکه معتقدند حس کینه ناشی از قتل برادرش ازسوی مأموران دولتی است. درحالی‌که خاندان سردار ملی یکی از مأموران محمدعلی میرزا را فراهم کرد تا از شهر بگیرد. اعتقاد اصلی و غالب اهالی تاریخ بر این است که ستارخان در این بازه زمانی به عیاری پرداخته بود که احیارک اندیشه عیاران است. درواقع او از ثروتمندان می‌گرفت و به فقیران عطا می‌کرد و چاره‌ای جز مبارزه با جبر زمانه خود نداشت. با گذشت زمان، به درخواست علما و مجاهدین حضور در انجمن حقیقت و انجمن ایالتی تبریز لحظه رسمی‌شدن حضور او به‌همراه باقرخان در جرگه مشروطه‌خواهان بود تا داسان درگیری‌اش با رحیم‌خان و شجاع‌الدوله نقطه اوجی در جریان مشروطیت باشد. مقاومت ۱۱ماهه او و اهالی تبریز به یک موفقیت بزرگ ختم می‌شود. اسماعیل امیرخیزی در کتاب قیام آذربایجان به چهار نبرد مهم و اساسی ستارخان اشاره می‌کند. نبردهای قراملک، الوار، خطیب و حکم‌آباد مقاومت را به نتیجه می‌رساند تا همین روند جریان مشروطیت را به شهرهای دیگر منتقل کند تا قزوين ضربه پایانی مشروطیت بر پیکر محمدعلی‌شاه قاجار باشد

و ۱۷ ربیع‌الثانی برگ سبزی برای مجاهدین نام گیرد و محمدعلی‌شاه موافقت خود را با اعطای مشروطیت و افتتاح مجلس شورای ملی اعلام کند.
در تاریخ، صحنه انتهای زندگی قهرمان داستان چند ظرف مکانی مشخص دارد؛ تهران، پارک اتابکی، دستور خلع سلاح، امتناع و مرگ در ۲۸ ذی‌الحجه ۱۳۳۲. درواقع آنچه که سعی به ذکرشدن در این روند تاریخی بود، اشاره به مشترکاتی است که مناقشات چندی را در پی نداشته است. با وجود واقعه‌نگاری‌های زندگی ستارخان، شهادت بسیاری

می‌توان باقطعیّت نتیجه گرفت وی مقلد افرادی همچون آخوند خراسانی و ثقه‌الاسلام بوده است. شاید یکی از دلایل اصلی‌اشاره‌نشدن پیش از حد نام آنها از سوی علمای معاصر، چنین مسائلی باشد.

اختلافات ستارخان وباقرخان

همواره به دوستی سردار و سالار ملی اشاره شده است. در کنار این دوستی اختلافات بسیاری نیز مشاهده می‌شود. این اختلافات ابتدا منجر به جنگ

بوی تبریز در غروب باغ اتابک

می‌گفت: مردان تبریز، مردان روزهای سخت‌اند، خدا و امیرالمؤمنین هم پشت و پناه شیرمردان تبریز است...
امروز هم حال سردار شبیه آن روز بود، پنج ماه بود که از تبریز خارج شده بودیم. موقع خروج از تبریز زن و مرد و پیر و جوان به بدرفه آمده بودند، ستارخان و باقرخان و بیش از صد نفر از مجاهدان راهی تهران شدید. جماعت تبریز می‌گریستند و پشت سر قشون آب می‌ریختند. پیرمردی عطار از اهالی دوهچی دود و خودش را به اسب سردار رساند، سردار افسار اسب را کشید و ایستاد، پیرمرد گفت جانم به فدایت سردار! تبریز بدون شما مثل طفل یتیمی ست که جلوی چشمش پدرش را...
سردار نگذاشت حرف پیرمرد تمام شود، گفت خدا عزت‌تان بدهد پدرجان، دعا کنیز زود برگردیم! پیرمرد دست کرد و از شال کشید کمرش کوچک‌تر آورد، گذاشت در دست سردار و گفت، ان‌شاءالله

پناهندگی او با فشار مضاعف روس‌ها کمی عجیب و غیرمنطقی به نظر می‌رسد. در سوی دیگر، ارتباط قلبی ایرانیان با جوانان ترک عثمانی را توجیهی برای این امر به حساب می‌آورند، زیرا حرکت و جنبش این افراد الهامی برای ایرانیان در مشروطه‌خواهی بود. استبداد ۳۲ساله عبدالحمید شباهت بسیاری به رفتارهای محمدعلی‌شاه داشت تا این شاه قاجار رفتارهای او را سرمشق قرار دهد. راهبی جوانان عثمانی، این خودباوری را به ایران منتقل کرد. این تأثیرپذیری به حدی است که به اعتقاد سیدحسن تقی‌زاده، ریشه این لغت از مفاهیم عثمانی وارد ایران شده است. براساس این استنباط موضع‌گیری عثمانی برخلاف روسیه منجر به چنین اقدامی از سوی ستارخان شده است.

خاننان به ستارخان

هم‌زمان فشارهای روسیه به ستارخان، وی برای تجلیل به تهران دعوت می‌شود و در مسیر تبریز به تهران بسیاری به استقبال او می‌آیند؛ سفری که به مرگ او منجر می‌شود. یکی از این بدرقه‌کنندگان کسی جز پیرمخان ارمنی نیست که پس از انقلاب مشروطه به ریاست نظمیه رسید. پیرم‌خان و حیدرخان اختلاف سلسله‌با ستارخان را با به مشکل خورده‌اند و در تهران و پس از تصویب دستور خلع سلاح و امتناع سردار ملی، دستور حمله به پارک اتابکی از سوی پیرم‌خان صادر می‌شود؛ واقعه‌ای که منجر به زخمی‌شدن ستارخان و کشته‌شدن بسیاری از ملازمان او می‌شود. هنوز مشخص نیست آیا این افراد به دلیل اختلاف سلسله‌با ستارخان یا او به مشکل خورده‌اند یا اینکه منافع هردو منجر به چنین واقعه‌ای می‌شود. روابط ستارخان با این دو نفر آنچنان صمیمی نقل شده است که او کاری جز تصمیم موافق آنان انجام نمی‌داد. بسیاری معتقدند مسائل می‌توانست با گفت‌وگوی طرفین ختم به‌خیر شود تا رخ‌ندادن چنین اتفاقی شک و شبهات را دراین‌باره افزایش دهد.

قوم‌گرایی یا ملی‌گرایی؟

ستارخان چهره‌ای مثبت و قهرمانی برای همه ایرانیان به حساب می‌آید، اما همیشه جبهه‌بندی‌های متفاوتی دراین‌باره مشاهده شده است. ستارخان در پاسخ به درخواست روس‌ها برای برافراشتن پرچم روسیه بر درِ منزل خود، می‌گوید: «ژنرال کنسول، من می‌خواهم هفت دولت زبه زیر بیرق ایران بیاید. من زیر بیرق بیگانه نروم». این اظهارات مهر تأییدی از جانب بسیاری برای وطن‌پرستی ستارخان است. پیش از این گفته شد سردار ملی تأثیرپذیری از تفکرات سوسیال‌دموکرات منطقه قفقاز داشت که دلیل آن چیزی جز هم‌نشینی با حیدرخان عمواوغلی نبود که از جزء پایه‌گذاران مکتب کمونیسم در ایران به حساب می‌آوردند. تفکرات حیدرخان در ادامه منجر به ایجاد نگرشی شد که به تقویت قومیت‌گرایی پرداخت.

در سوی دیگر، داستان دولت عثمانی در زمان قاجار همواره به‌همم به دست‌داشتن در تحکرات منطقه قفقاز برای پیوستن مردمان آنها به قلمرو خود شده است، چراکه عثمانی‌ها مردمان قفقاز را ترک‌تبار می‌دانند. مسئله‌ای که در حال حاضر هم مورد چالش و مناقشه است. از طرفی پناهندگی ستارخان به سفارت عثمانی نیز یکی از دلایل جبهه روبه‌رویی برای داشتن تفکرات قومیت‌گرایی محسوب می‌شود. این مسئله علامت سؤال بزرگی را برای همه مخاطبان تاریخ مشروطه مطرح کرده است. با وجود مطرح‌شدن همه این سؤالات، ستارخان چهره‌ای محبوب باقی خواهد ماند؛ محبوب برای مردم به خاطر زندگی برای آنها و محبوب برای اهالی ستارخان به خاطر تمکین به دستورات آنها خواهد بود. به واسطه او، تبریز سمبل مقاومت ملی شد تا همه سال نام این شهر با سردارانی مانند او عجین شود و مورد تمجید راتسللاو، از کنسول وقت انگلیس، قرار گیرد که گفت: او سردار توده و آرزوهای مردم بود. روزنامه «نویوه ورمیا» از روسیه حرکتش را پراهمیت برای مخالفان تزاری و قفقازی بداند که از حرکات او الهام می‌گرفتند. درست مثل قهرمانان چریکی داستان‌های نبرد حق علیه باطل. همچون چه‌گوارا که با زخم به وداع رسید و باور اینکه نباید تاریخ که به صورت متناوب در جغرافیای متفاوت تکرار می‌شود، قوت گیرد.

یک ماه میهمان دولت بودیم، بعدش ستارخان و ما‌ها را اینجا در باغ اتابک اسکان دادند و باقرخان و اطرافیان‌ش را در باغ عشرت‌آباد. اوضاع تهران متشنج بود و هر روز هم بدتر می‌شد. علمای نجف حکم به فساد و تبعید تقی‌زاده داده بودند، می‌گفتند تقی‌زاده ماسون و نوکر-انگلیس است و مانع اصلاحات است؛ ولی عده‌ای از مبارزان مشروطه که حالا به مقام منصبی رسیده بودند، هوایش را داشتند و حتی سردار اسعد بختیاری که وزیر امور داخله شده بود، نگذاشته بود حکم مراجع منتشر شود. پیرو این نوع اختلافات مشروطه‌چی‌ها دودسته شده بودند و توی روزنامه‌ها و کوچه بازار درگیری و تشنج بود. آدم‌های تقی‌زاده، آقا سیدعبدالله بهبهانی را که قدرت و نفوذ زیادی در تهران کسب کرده بود، در خانه‌اش ترور کردند.

ادامه در صفحه ۷

آينه ديروز

۹سال پیش درچین روزی

کیتان

- احمدی‌نژاد: بیگانگان حاضر در منطقه مستأجرانی هستند که باید بروند
- توصیه معاون وزیر خارجه به کاخ سفید: آمریکا مسیر سازنده همکاری ایران با آژانس را تخریب نکند
- وعیدی، معاون امنیت بین‌الملل: تداوم اجرای مدالیته منوط به رفتار منطقی و قانونی ۵+۱ است
- (رئیس دولت اصلاحات): گزارش البرادعی نشان می‌دهد تلاش‌های این مدت موفق بوده است
- محمد سعیدی، معاون امور بین‌الملل: هیچ ابهامی درباره گذشته برنامه هسته‌ای ایران باقی نمانده است
- وزیر کشور: به‌شدت از حقوق کاندیدها دفاع و قانون را بدون مسامحه اعمال می‌کنیم

اعتقاد

- (رئیس دولت اصلاحات) پیشنهاد کرد: گفت‌وگوی روشنفکران ایران و جهان عرب
- سخنگوی وزارت خارجه آلمان: گزارش آژانس انرژی اتمی درباره برنامه هسته‌ای ایران دلگرم‌کننده نبود
- رئیس کل بانک مرکزی وعده داد: کاهش هم‌زمان نرخ سود بانکی و نرخ تورم تا پایان سال
- با تصویب جبهه متحد اصولگرایان صورت گرفت: امضای میثاق‌نامه شرط جدید اصولگرایان
- احمدی‌نژاد در نامه‌ای به رئیس‌جمهور فرانسه اعلام کرد: مواضع ایران در مورد پرونده هسته‌ای روشن است
- قطع روابط ارزی ایران و ژاپن
- بازگشت چین به مذاکرات هسته‌ای؛ ۵+۱ نیمه آذر نشست خود را برگزار می‌کند
- هشدار ژنرال پرویز مشرف: انتخابات آزاد سلاح‌های هسته‌ای را از کنترل خارج می‌کند

ایران

- ایران تداوم نقض حقوق بشر در کانادا را محکوم کرد
- رئیس سازمان انرژی اتمی: نمایندگان آژانس برای ادامه مذاکرات به تهران می‌آیند
- معاون سیاسی وزیر کشور خبر داد: توافق‌های جدید وزارت کشور و شورای نگهبان برای برگزاری انتخابات رایانه‌ای
- سفرای ایران در کشورها و مجامع بین‌المللی اظهار داشتند: گزارش البرادعی حاصل دیپلماسی فعال ایران بود
- احمدی‌نژاد: پیشنهادهای هسته‌ای نباید حقوق قانونی ملت‌ها را مخدوش کند

اقتاب

- (رئیس دولت اصلاحات): برای پیشرفت راهی جز پذیرش دموکراسی نداریم
- توافق آمریکا و ژاپن در مورد برنامه هسته‌ای ایران
- وزیر اقتصاد خبر داد: پیشنهاد ایران برای تأسیس بانک اوپک
- وزیر سابق امور اقتصاد و دارایی: تغییرات بودجه باعث ضعف بخش خصوصی می‌شود
- سخنگوی دولت عراق: ایران به تعهد خود برای افزایش آرامش در عراق پایبند است
- هشدار نمایندگان دموکرات آمریکا نسبت به جنگ علیه ایران
- رئیس‌جمهور بولیوی: روی کمک‌های ایران حساب ویژه‌ای باز کرده‌ایم

جمهوری اسلامی

- احمدی‌نژاد: آمریکا در صورت حمله به ایران با پاسخ شدید مواجه خواهد شد
- جورج بوش: فشارها بر ایران باید افزایش یابد
- قالیباف: شهرداری تهران ۴۰۰ میلیارد تومان اوراق مشارکت عرضه می‌کند
- دبیرکل مجمع عمومی مجالس آسیایی بازار یکپارچه انرژی در آسیا را ضروری دانست
- عراقچی: آمریکا و متحدانش نباید مسیر سازنده همکاری ایران و آژانس را تخریب کنند
- سخنگوی وزارت خارجه تداوم نقض حقوق بشر در کانادا را محکوم کرد

اطلاعات

- احمدی‌نژاد: ایران از تنش در منطقه استقبال نمی‌کند
- متکی: فعالیت‌های هسته‌ای در ایران در چارچوب مقررات آژانس ادامه می‌یابد
- (رئیس دولت اصلاحات): قدرت‌های بهانه‌جو حل مسئله هسته‌ای ایران را نمی‌خواهند
- سعیدی معاون بین‌الملل انرژی اتمی: ابهام درباره تاریخچه فعالیت هسته‌ای ایران پایان یافت
- حسینی سخنگوی وزارت خارجه: در مورد تعلیق غنی‌سازی با هیچ‌کس مذاکره نمی‌کنیم
- رئیس‌جمهور: نقش اوپک در بازار اقتصاد جهان مهم و ممتاز است
- رئیس مجلس: امیدواریم گزارش البرادعی به جنجال آمریکا و طرفدارانش پایان دهد